Laadun merkitystä ei voi sivuuttaa vaativassa lääkinnällisessä kuntoutuksessa

Kelan kirjoituksessa 7.11.2026 todetaan, että vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen lähtökohdat ovat laatu ja asiakkaan tarpeet. Suomen Puheterapeuttiliiton näkemyksen mukaan nyt toteutettu kilpailutus vie palvelua päinvastaiseen suuntaan. Lisäksi se syrjii puheterapeutteja, sillä puheterapeutit olivat ainoa ammattiryhmä, jolle asetettiin hintakatto. Hintakaton seurauksena puheterapeuttien hintojen hajonta ja vaihteluväli ovat erittäin kapeat. Erityisosaamista hankkinut puheterapeutti ei ole käytännössä voinut hinnoitella palveluaan oikeassa suhteessa vastavalmistuneeseen kollegaan nähden.

Vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen laatu perustuu ammattilaisen osaamiseen, joka muodostuu pääsiassa koulutuksesta ja kokemuksesta. Näitä tekijöitä on mahdollista arvioida ja niitä on arvioitu myös aiemmissa hankinnoissa. Vuosittainen yhden opintopisteen täydennyskoulutus ylläpitää ammattitaitoa, mutta se ei varmista vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen edellyttämää erityisosaamista tulevaisuudessa. Malli ei tunnista sitä, että esimerkiksi syömisen haasteiden tai neurologisten kommunikaatiohäiriöiden laadukas ja tuloksellinen kuntoutus edellyttävät usein vuosien kokemusta ja laajaa lisäkouluttautumista.

Puheterapia on ainoa vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapiamuoto, jolle Kela asetti hintakaton. Kela on perustellut ratkaisua puheterapian hintojen vaihtelulla. Liiton selvitysten mukaan puheterapiassa ei kuitenkaan ole vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapioista suurin hintavaihtelu, suurin hajonta tai korkein keskihinta. Siksi on vaikea ymmärtää, miksi rajoitus kohdistuu nimenomaan puheterapiaan. Jostain syystä Kela jatkaa julkisuudessa toimintansa perustelua oman virheellisen tietonsa varassa. Puheterapeutit ovat kokeneet tämän kohdennettuna viestinä siitä, että erikoistuneen puheterapiapalvelun arvo on Kelan arvioimana merkityksetön.

Kela on kertonut seuraavansa palveluntuottajien toteuttaman palvelun laatua sopimuskauden aikana. Julkisen hankinnan vaikutusten arvioinnin tulisi olla riippumatonta sekä avointa valittujen mittareiden ja metodien osalta. Laadun, vaikuttavuuden ja saatavuuden muutoksia tulee tutkia ulkopuolisen tahon toimesta ja siinä tulee hyödyntää kuntoutuksen ja kuntoutustutkimuksen asiantuntijoita. Vain näin voidaan luotettavasti arvioida, miten kilpailutus vaikuttaa asiakkaiden saamaan kuntoutukseen.

Vaativassa lääkinnällisessä kuntoutuksessa ei voida palkita halvinta palvelua vaan parasta osaamista. Asiakkaat tarvitsevat kuntoutusta, jonka perustana ovat erityisosaaminen, laatu ja vaikuttavuus.

Soile Loukusa, puheenjohtaja

Heta Piirto, toiminnanjohtaja

Suomen Puheterapeuttiliitto ry